

דג.

פרוטוקול מס' 192

טישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ג', י"ג בסיון, תשי"ד - 14.6.54 בטעה 10.45

- נוכחים : היו"ר י. גורי
 ח. אריאב
 י. בדר
 ש. דיין
 א. הרצפלד
 ק. לוז
 ח. לסדן
 א. סטופ
 י. פורדר
 א. ציזלינג

מוזמנים: מר ברוש - מטעם משרד האוצר.

ד"ר קיטרון - מטעם משרד המשפטים.

ס. בזק - מזכיר הוועדה.

סדר-היום: הדיון בהצעה לתיקון פקודת מס הכנסה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

היום נודע לי שהעתונות כי הממשלה החליטה על תקציב מטבע החוץ של המדינה.

י. בדר:

אני מציע כי יקבלו.

מהאוצר נמסר לי כי התקציב יועבר אלינו עוד היום.

היו"ר י. גורי:

הוועדה החלה בדיון על עניבי הפיקוח על המטבע. אני מציע כי נועיד זמן

י. בדר:

לסיכום הדיון. שיטת הפס"ז אמנם פתרה במידה מסויימת את הבעיה של התעשייה הגדולה והייצוא - וכנראה גם זו היתה הכוונה - אולם הדבר בכללו אינו קשור רק בקבוצה אינטרסנטית אחת.

אני הייתי האדם אשר הציע לתת לוועדה

את הטובות לקבוע תקציב פיתוח לחדשיים או שלושה, ואני מצטער על כך. ועדה זו קבעה את תקציב הפיתוח, והתוצאה היא כי היום, במחצית חודש יוני, עוד טרם הביאה הממשלה לכנסת הצעת חוק על תקציב הפיתוח. אני מציע כי נאנה לממשלה כדי להזכיר לה את חובתה הראשונית בקשר לתקציב הפיתוח.

בענין האופציה שניתנה לאדוברים קולק-רפפורט הובטחה לנו הזמנתו של מבקר המדינה לוועדה. אני מבקש כי היו"ר ירשום לפציו כי יש צורך להוסיף השבוע או בשבוע הבא זמן לצורך זה, כדי שנוכל לסיים את הפרשה.

היו"ר י. גורי: אשר לסיום הדיון בבעיית הפיקוח למסעל מטבע חוץ, שניתני למר הורביץ וביקשתיו להיות מוכן על-מנת לוועדה תשובה מסכמת בנדון.

מה שנוגע לתקציב הפיתוח - שלחתי לשר האוצר מכתב בנדון וגם שוחחתי עמו בעל-פה. הוא הודיעני כי הוא מקווה שהתקציב יוגש בימים הקרובים ביותר, מכל מקום אני מבין שהתקציב יוגש לא יאוחר מאשר בתחומי חדש יוני. לא אישרנו תקציב פיתוח לחדשים אפריל-מאי, אלא אישרנו סכום, ופירוס הדבר כי כאן לא התאריך הוא הקובע אלא הסכום.

בענין האופציה של האדוברים קולק-רפפורט באתי בדברים עם מבקר המדינה והודעתיו לו, שאני עומד להזמין לבירור, אשר יתקיים לא יאוחר מאשר באחד הימים של השבוע הבא.

א. ציזלינג: אני הצגתי שאלה ביחס לתשלום לשוטרים שעבדו בבניני תערוכת "כיבוש הסמטה" וטרם קיבלתי תשובה על כך.

היו"ר י. גורי: סר האוצר ישיב על כך ביום רביעי.

א. ציזלינג: יש בידי חומר נוסף בנדון. יש אישור רשמי של סר עזר על סכום של 6,509. בן הוא מצטרף על כי הסכום לא שולם והוא מבטיח כי הפועלים יקבלו את המגיע להם בדחיה של שבועיים. המכתב נושא את התאריך של 13.1. כן יש בידי תשובת האוצר על מכתב שנשלח לראש הממשלה והעתק מטובו לאוצר, ובו עונה סר זגני, כי אין האוצר רואה עצמו אחראי לענין.

אני אומר בפשטות מה שאני מציע: אינני רוצה להישאר בתחום הענין הפורמלי; עוד יש ביכולתה של הממשלה לסיים את הענין. כל ענין התערוכה נעשה למען התיירות, ולממשלה יש תקציב עבור תיירות, ואפשר להשתמש בתקציב זה כדי לסיים את הפרשה.

אני מציע כי ועדת הכספים, מבלי לחכות לבירור נוסף, תאשר כי היא מבקש את האוצר להסדיר את הענין תוך שבועיים. אם יראה צורך כזה - ועדת הכספים תתן את הסכמתה שהסכום יילקח מתקציב התיירות, והסידורים שבין האוצר לבין "בניני האומה" ייעשו יותר מאוחר. בקשתי היא איפוא, שאנו מבקש את האוצר - אם כי הוא אינו אחראי לכך - לדאוג ולהבטיח שכספים אלה ישולמו תוך שבועיים ימים.

היו"ר י. גורי: אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת ציזלינג, ואכתוב מכתב ברוח זו לאוצר.

אנו עוברים לדיון בחוק לקיקון

פקודת מס הכנסה.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, תשי"ד - 1954.

אני שומר לעצמי את הזכות להכביש
הצעות לסעיפים שלא תוקנו.

א. ציזלינג:

במידה שהן תהיינה בגודל הנושא.

היו"ר י. גורן:

סעיף 5 - "בסעיף 5(1)(ג) לפקודה ייסחף התנאי המגביל"

ק. לונ:
התנאי המגביל מדבר על קצובת סחיה או קצובת נסיעה וכן על קצובה אחרת. אכן יודעים כי יש "דמי ייצוג", והם הקצובה האחרת, ולגביהם החלטנו כי הם יהיו חייבים במס, כדי לסנוע העדמה. אולם כגון מדובר גם על אש"ל וגם על הוצאות נסיעה - הייתי מבקש להביר זאת.

ד"ר קיסרנו:
כגון לא מדובר על אש"ל, אלא על קצובה. אם אדם מקבל סכום כולל של 50 ל"י לחדש, למשל, כדמי נסיעה ואש"ל, מבלי שיהיה חייב להגיש חשבונות עבור הוצאותיו, אכן רואים זאת כקצובה. אם אדם מגיש חשבון ומראה כי הוא נסע - זה כלול בהוצאות שאנו מכירים בהן.

מר ברוש:
התיקון הזה הוא סכני גר"דא, הוא מבחינה עניינית אינו משנה הרבה. רצוני לציין כי סעיף 5 אומר איזו הכנסה חייבת במס, וסעיף 5(1)(ב) אומר: חייב במס, לרבות כל קצובות והוצאות. זהו הכלל. אולם קצובת נסיעה או קצובת סחיה לא היתה עד בבחינת הכנסה. ומה התוצאה? התוצאה היא קודם כל פסיכולוגית, כי עד כה לא היו השכיר או המעביד סכניסים סכומים אלה בתוך הדו"ח, אף על פי שנאמר "אם הוכח להנחת דעתו של פקיד השומא סכומים אלה לא הוצאו לצרכים פרטיים". עם היסחף התנאי המגביל - הוא יהיה חייב להודיע ולהצהיר על סכומים אלה, ואם הוא הוציא הוצאות שהחוק מכיר בהן כזכאיות לניכוי - הוא יוכל לתבוע זאת.

ק. לונ:
ומה יהיה גורלו של פקיד מטסלה העובד שלא במקום מגוריו והמטסלה משלמת לו אש"ל?

מר ברוש:
אם המטסלה נותנת סכום מסוים לפקיד לכיסוי הוצאותיו, היא בוודאי יודעת שיש לו הוצאות כאלה. אין כלל להעלות על הדעת שפקיד השומא, שהוא אורגן של המטסלה, לא יכיר בהוצאות הללו.

י. גורן:
סעיף זה, כפי שהוא מנוסח כגון, בעיקר חלקו הראשון, הוא פרי של מלחמה ארוכה. אף פעם לא רצינו להבין ולא הבנו, מדוע מנהל משרד או בעל עסק, השוכר מונית, יכול לכלול את הקבלה בכלל הוצאות עסקו, ולעומת זאת פועל, כשהוא נוטע לעבודה, לא בטונית אלא באוטובוס, אינו יכול לדרוש הורדת סכום מסוים ממס הכנסה, סכום המסרף הוצאות כאלו. בארצות רבות נעשו מאמצים רבים כדי להבטיח לעובדים אפשרות לגור בסביבת מקום עבודתם, בארץ המציאות היא אחרת, ויש להתחשב בכך. אני חושב שאין כלל להעלות על הדעת כי בוותר על זיכוי זה שהושג עבור העובדים אחרי מלחמה קשה.

טר ברוש:

דבריו של חבר-הכנסת בדר אינם בוגעים לתיקון זה, אלא לסעיף אחר של החוק. כוונת התיקון הזה היא למנוע מטעמיד להעניק לעובד סכום מסוים טעל למשכורת בטענה כי הוא עבד כיסוי הוצאות. בעצם גם לפי החוק הקיים היה העובד צריך להוכיח על מה הוא הוציא את הסכום הזה, אולם התנאי המגביל אומר כי סכומים אלה אינם בבחינת הפנסה בטובן החוק, בתנאי שהוכח כי הוצאו לא לצרכים פרטיים. ואם כך - למה לי לומר לטפרע, שזה אינו בבחינת הפנסה והוא עלול שלא להכניס את הסכום בדו"ח?

בחוק זה קיים הכלל: מותר לנכות הוצאות, אם הן הוצאו בתהליך ייצור ההכנסה. כלל זה שולט בחוק, וסעיפים אלה אינם משנים דבר בגדו. אני מבקש לקרוא את דברי ההסבר הרשמיים לסעיף זה שמהם אפשר להיווכח כי בעצם מבחינה מהותית תיקון זה אינו משנה דבר. הבעיה של תוספת לשכיר היא בעיה כאובה, ובכל הארצות עברו את הטלבים שעברו אצלנו עד שהגיעו לביטול הדבר.

י. בדר:

בקשר לחלק השני של הסעיף האומר: על קצובה אחרת, אם שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, אישר... עלי לציין כי היום קראתי בעתונות שהממשלה הסכימה להכיר בנוגע לרופאים בהוצאות של 240 ל"י לשנה. אם הדבר נכון - הרי סעיף זה דרוש, אלא אם כן הממשלה תרצה להכריז על כך לגבי הרופאים בלבד, ולדבר זה אין טעם. אני סבור כי סעיף זה, כמו כל כוונות פיסקליות טובות, לא יעמוד בטבחן של לחץ הציבור.

י. פורדר:

אני מבין כי מוצדק הדבר למנוע בעד חלוקת המשכורת לשני חלקים, כדי לפטור חלק מההכנסה מס הכנסה. אבל בכל-זאת אני מתנגד לסעיפים שאינם מתחשבים במציאות שלנו. וכאן רצוני לקבל תשובה בנוגע לשתי דוגמאות.

מה יהיה גורלם של מהנדסים או עובדי בנין המקבלים תוספת עבור בגדי עבודה? כיצד ייבדק הדבר? או מה יהיה דינו של מנהל בנק גדול, אשר חייב לקבל אנשים ואורחים מחוץ-לארץ? האם הוא רשאי לקבל סכום מסויים לשם כך, או עליו להגיש בכל סקרה חשבון מפורט של ההוצאות כדי שפקיד השומה יבדוק אותן? האם בדיקה כזו יכולה לעמוד בטבחן המציאות?

א. ציזלינג:

כל כמה ששכיר, ~~הוא~~ הוא מקבל משכורת גבוהה, ישתמש לרעה במס ההכנסה, לא יגיע למסדים שמשלמים בהם סוגים אחרים. משום כך איני יכול להחמיר החטרות לגבי זיכויים צודקים משום שמישהו סרטה דוקא כאן. הערה זו צודקת פי כמה לגבי פועלים שכירי-ימים המשתכרים פחות, או שעבודתם אינה בגדר הנהלה ואינם בטוחים במעמדם.

את לכן אני עומד על כך כי ייאמר במפורש, כי/הוצאות בסיעותיו של פועל או שכיר למקום עבודתו יש לנכות מס ההכנסה, וזאת ללא שום עקיפין ובצורה חיובית. גם לאחר שזה נאסר בחוק - נהגתם אחרת, ואני מאשים את משרד מס ההכנסה בכך, כי בשאלון שהוא הדפיס, שאריך להדריך את משלם המסים ולהצביע לו מה הן חובותיו וזכויותיו, מצט'לנכון להשמיט קטע זה בדבר הוצאות בסיעה. הייתי רוצה לדעת כמה למעשה הוא זיכוי זה, והאם באמת רבים נהנו ממנו וכמה.

אני בעד ביטול הזיכוי עבור דמי הייצוג, אולם לא כן הדין לגבי הוצאות.

א.ס. גניחובסקי:
אני מבקש לדעת כמה למעשה יכניס קיטון
זה למשרד מס ההכנסה. סעיף זה עורר
התמטרות רבה בציבור, הוא אינו צודק ואין בו הגיון, ולכן אני
מבקש את נציג משרד מס ההכנסה להביא את הדבר לשיקול מחדש.

ס. לוז:
מר ברוש הסביר כאן כי התיקון לא מכניס
שינוי מהותי. לי לא ברור הדבר. סעיף קטן
(ב) אומר שסמס ההכנסה חל גם שוויים הנאמד של הוצאות על מקום
התגוררות, אוכל או טושב. אם מבטלים את התנאי הטגביל, פירוש הדבר
שכל הסכומים שאדם מקבל לצורך דירה חייבים בטס הכנסה. עד כה היה
הדבר נתון. לפקיד השומא, והוא להנחת דעתו יכול היה
להחליט שאלו הן הוצאות עסק או לא. מר ברוש אומר לנו כי גם להבא
יהיה הטצב כך, ואני אומר: לא. להבא לא יהיה התנאי הטגביל -
ואז צריך לשלם, על-כלפנים, אין אז המוטנט של הנחת דעתו של פקיד
השומא. ואם באמת ינהגו כקודם - לשם מה בא התיקון? וכאן איני טחווה
דעה, אלא ברצוני לקבל אינפורמציה.

ח. אריאב:
לא הייתי רוצה שיעם הגבלת סמכותו של השר
באיטורה של ועדת הכספים, לא תתבטל הסמכות
של פקיד השומא לשקול את הדברים. (היו"ר י. גורי: מבחינת החוק היא
מתבטלת). אני מתנגד לסעיף פיקטיבי בחוק, הוא לא יחזיק מעמד.

6
אני כופר בעיקר זה, שהוצאות לפי חשבונות
יהנו מהפטור, ואילו קצובה קבועה לא. יש לפעמים שהרבה יותר נוח
ופרקטי לתת לאדם קצובה קבועה מאשר לחייבו להגיש חשבונות, הגורמים
לעבודה אדמיניסטרטיבית מיותרת. אני מציע כי דין הוצאות לפי
חשבונות יהיה כדין קצובה.

היו"ר י. גורי:
מה פירוש המלים "לאחר שהותר לבנות"
הנזכרות בסעיף קטן (ב)?

מר ברוש:
בעשית הערכה של שווי הדירה, ולאחר מכן
מנכים את הסכום שהאדם משלם עבורה למעשה.

היו"ר י. גורי:
אני כשלעצמי איני מתנגד לביטול ההנחות
והזיכויים והייתי טוכן לקבל זאת, אולם
מה שלא נראה בעיני הוא כי הענין יהיה נתון לכל מיני הגשת חשבונות,
קומבינציות ושיקול-דעתו חפסי. הדבר פותח פתח להונאה. אני טוכן
למחוק את כל ההנחות והזיכויים - כשם שנהגנו לגבי מסכורת השופטים,
ואני חושב כי נהגנו טוב, אם כי הדבר עורר הדים בציבור - אבל איני
מסכים להשאיר פרצה שעלולה לפגוע בטורל של האנשים. מלבד
זאת הרי פרוצידורה זו כרוכה בקיבוי התעסקות של הפקידים - וגם
מבחינה זו יש לשקול את הדברים.

מר ברוש:
השאלה היא - ומר אריאב הגדיר זאת - אם
עלינו להשלים עם החלטתו של המעביד להעניק
קצובה בסכום מסויים לעובדיו עבור כיטוי הוצאות. האם עלינו, בתור
פקידי משרד מס ההכנסה, להיות קשורים עם הסכום שהמעביד קבע כקצובה?
האם עלינו להסכים, כי אם מעביד נותן לפקיד מסויים קצובה, הרי
יש בזה הוכחה לכאורה שהפקיד מוציא אותו סכום לצרכי העסק? אני
אומר כי משרד מס ההכנסה אינו יכול להסתפק בכך.

אד.

אם המטטלה אומרת כי היא נותנת לפקיד סלה סכום מסויים לכיסוי הוצאות, אזי אני מסוכנע כי היא לא עשתה כן למען חת לאותו עובד מדינה אפטרות להתחמק מס. היא נתנה לו זאת כיוון שהיתה מסוכנעת שיש לו הוצאות כאלו. לא כן הדבר בנוגע למעביד פרטי, ואם לאדם יש הוצאות - נדון על כך לפי סעיף 11. אני מבקש להבין את הדבר: יש בארץ 20,000 מעבידים - האם כל אחד מהם יכול לחייב את מס ההכנסה? ואם בכל-זאת צריכים לבדוק - למה לבדוק כל העניין? אם בכל-זאת הסכומים שהוצאן יאוטרו כהוצאות סותרות, אזי פקיד השומא יהיה חייב לתת אה ניכוי. ברור שהוצאה של שופט עבור גליטה היא הוצאה מותרת. לפי החוק כל אדם וסאי לדרוש את ניכוי ההוצאות שנגרסו לו בחוקף מילוי תפקידו. בסעיף 11 קיים כלל הטולט לכל אורך החוק, כי יש להתיר ולנכות הוצאות, אם הן הוצאו בתהליך ייצור ההכנסה.

ג. נדר:
עד שלא קיבלנו החלטה מפורטת בדבר הוצאות נסיעה - לא הכרתם בהן.

ד. ברנע:
הוצאות נסיעה אינן הוצאות בתהליך ייצור ההכנסה.

א. צינולינג:
פקיד נדרש הנוסע למקום עבודתו במסוכנותו - מקבל מסכורת נטו, כי אי-אפשר לעשות את חשבון הנסיעות, ואילו הפקיד אחר, הנוסע לעבודתו, מקבל מסכורת נטו פחות הוצאות נסיעותיו.

ה. ברנע:
הכלל וההוראות הן כי הנסיעות הפרטיות הן על-חשבוננו של הפקיד הנדרש.

ו. קיטרונ:
לפי סעיף 11, כל סכום החייב במס, אם הוכח שהוצא כהוצאה מסמית לסם עבודתו או עסקיו - פקיד מס ההכנסה חייב להכיר בו לסם ניכוי.

אם הסעיף, המעניק פטור כללי לגבי כל סכום המסתלם באופן גלובלי כקצבה רוצים לבטל עתה. והטאלה מצטמצמת בגבולות אותה טאלה, שחבר-הכנסת אריאב הצביע עליה: נוחיות אדמיניסטרטיבית, מה יותר טוב מבחינה אדמיניסטרטיבית הגסת חשבונות או קצבה? אין כאן כוונה לפגוע במשהו בהוצאה שהוצאה לסם השגת הכנסה; יש כאן כוונה לסתום את כל החריגים שהיו עד עכשיו, ואשר אפשרו לאנשים מסויים לנצל סעיף זה כדי לקבל ניכוי עבור סכומים שלא הוצאו כהוצאות סותרות.

ז. ברנע:
אשר לטאלות שהציג חבר-הכנסת פורדר, הרי עלי להדגיש לו כי המציאות תהא אותה המציאות עם סעיף זה או בלעדיו. ההבדל הוא רק בזה, טעם הסעיף הזה, אדם בדרך-כלל נטה לכך שלא להראות או להודיע שהוא מקבל סכום מסויים כקצבה, ואם נבטל את הסעיף, חיי יהיה חייב להגיד: אני מקבל מסכורת מסוייטת פלוס סכום מסויים מסתמלם לי כקצובה לכיסוי הוצאותי. הסעיף הקיים אומר כי קצובה שהמעביד נותן אינה חלק מההכנסה, ואנו מבקשים לומר שהיא כן חלק מההכנסה. החלק השני של הסעיף אומר, כי קצובה אינה חלק מההכנסה אם הפקיד הוכיח שהוציא זאת שלא לצרכים פרטיים, אלא לצורך העסק. להוכיח הוא צריך בשני המקרים, גם לפי החוק הקיים, ואם כך - אני רוצה לחייב אותו לומר לי כמה הוא קיבל כקצובה.

הוצאה עבור בגדי עבודה מסס זו הוצאה טאנו חייבים להכיר בה.

ח. פורנר:
אני רואה בברכה את טאיפת האו צר לעשות סכימטיזציה, כמו את ההכרה בסכום של 42 ל"ל לריפוי, שיש לנכותו בלי להביא הוכחות, או את ההחלטה בנוגע לסופרים, שהכנסתם נטו - אם לא הוכיחו אחרת - תהיה ההכנסה ברוטו מינוס 30%, כי אף-פעם אי-אפשר לחשב את ההוצאות של הסופר. אני סבור שזו גישה בריאה אשר חוסכת זמן ועמדה למטטלה ולאזרחים גם יחד.

מה עושה האוצר במקרה זה? הוא מבטל את ענין הקצובה ודורש חטבונות מפורטים, דבר אשר יגרום לעבודה נוספת וליותר רטאות. האם לזה ייקרא ייעול? אני רואה בכך ביאורוקרטיה נוספת. אפשר להוציא הוראה כללית, כי כל זמן שהקצובה אינה עולה על אחוז מסופם של ההכנסה - אין צורך בבדיקה; אם הקצובה עולה על אחוז מסויים של ההכנסה או על סכום מסויים - יש לבדוק. אולם גם כדי שתהיה הוראה כזו דרוש סעיף זה, כי אחרת לא תהיה אפשרות להכיר בקצובה אלא רק בהוצאות.

א. הרצפלה:
יש לקבוע סייגים לגובה הקצובה, ורק מי שיעבור את הגבול יהיה חייב להגיש חטבונות.

א.ס. בנצחונסקי:
אם אפשר לבטל את הקצובה; פקיד הסומא יכול להחליט אם הסכום של הקצובה הינו מתקבל על הדעת או לא, ולטעם כך צריך לקבוע מינימום מסויים.

מה יהיה דינו של אדם שהוא חבר הנהלת של מפעל מסויים ומקבל הוצאות ייצוג בלבד?

ג. פורר:
ברור כי אסור לנו להתעלם מהעצדה כי יש אנשים המקבלים סכומים גדולים עבור הוצאות ייצוג וזה עולה למדינה בסופו של דבר בכסף רב. אולם מצד שני, יש אנשים שאין להם כל כוונה להתחמק מסם ההכנסה, והם מקבלים קצובה עבור הוצאות מסם. אולי כדאי הדבר, על-ידי קביעת גבולות וגם קטגוריות מסויימות של אנשים, למצוא לכך צורה מתאימה שלא תפגע באף צד. אני מדגיש כי חובתה של הוועדה לעזור לאוצר למצוא דרך שלא יסתמו בענין הקצובה לדעה.

מ. ברזע:
רצוני להדגיש שנית, שגם בסעיף הקיים קיימת חובת הוכחה, ונדמה לי כי כולם התעלמו מעבודה זו. אני טען לומר, כי לביטול הסעיף אין תוצאה אחרת, אלא זו שמקבל הקצובה צריך להצביע בדו"ח שהוא קיבל את הקצובה. אני סגן לבקש את היועץ המשפטי להביא חוות דעת בנדון, על כל פנים זו היא דעתי, ודעתי המקצועית. הוכחה על הוצאות היא תמיד להנחת דעתו של פקיד הסומא, אלא שאנו דורשים כי בדו"ח יצויין מהו סכום הקצובה אשר שולם לו.

ק. לוי:
לדעתי אפשר להשיג מטרה זו על-ידי תוספת של המלים: "ובתנאי שתפורט בדו"ח".

הו"ר י. גורלי:
גמרנו את הדיון בקריאה ראשונה, ואנו עוברים לסעיף הבא.

סעיף 8
בסעיף 8 לפקודה -
(א) בסעיף קטן (ט) במקום "שיבוא עליו אישור הנציב" יבוא "שאושר על-ידי הנציב לפני יום ט' באדר תשי"ד (1 באפריל 1954).
(ב) סעיף קטן (ג) יימחק.

ד"ר קיסרוב:
מוטד שאוטר עד כה גם להבא יהנה מהפטור, אלא שמכאן ואילך לא תהיה אפשרות לאשר מוסדות אחרים. החוק מזכיר במפורט שני מוסדות, את האוניברסיטה והטכניון. אף על פי שסעיף זה היה בתוקף מספר שנים, השתמש הנציב בסמכותו רק פעם אחת, וזאת לגבי בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה בתל-אביב. הנציב עצמו מבקש לשלול ממנו את הסמכות לאשר מוסדות נוספים.

הינ"ר י. גנרי: הנוסח הקיים יש בו הגבלה חטורה - וזאת אני יכול עוד להבין, אולם לבוא ולומר כי מה שהיה עד 1.4.54 שריר וקיים, ואילו החל מתאריך זה, אפילו אם יקום מוסד ראוי לקי והטוב ביותר, הוא לא יקבל אישור - אני חושב שמחוקק שיש עינים בראשו יכול לאשר סעיף כזה. כל אחד יכול לומר כי הדבר מכון נגדו. התאריך כאן אינו הקובע, החלוקה יכולה להיות עניינית אבל לא לפי תאריך.

אני מציע להביא לידיעת שר האוצר את חילופי הדברים שהיו בוועדה על נושא זה.

מר גרוס: הסעיף כפי שהוא היה קיים בהפך לאיזה מקור להנחות לכל אדם שהחליט לפתע ללמוד. הסעיף היה מכון בהתחלה לאותו אדם צעיר העובד כדי שיוכל ללמוד, אבל לעשה היינו צריכים לתת את הניכוי לכל אדם שלמד, צעיר או מבוגר.

הינ"ר י. גנרי: יכולה לבוא הצעה, כי בחוק מונים את המוסדות, אך מוסיפים כי שר האוצר יוכל גם להוסיף מוסד מסויים לרשימה לפי הצעתו, באישורה של ועדת הכספים. זה היה מוציא אותנו מהמבון של התאריך.

א. ציזלצ'נג: אני מבקש לקבל את רשימת המבקשים, ואת מספר המקרים בהם ניתנו הנחות לתלמידים על-פי סעיף זה.

אני יכול לומר כי החלוקה הזו היא הצדקת ביותר, כי יש גם לגבי האוניברסיטה להבדיל בתוכן, להבדיל בין הפקולטאות הטובות. אילו היה קם בית-ספר לרבים, והיו בו תלמידים המרוויחים למען לימודיהם, הייתי בעד מתן אותן הנחות; אילו היה קם בית-ספר לתעופה - הייתי מאשר לך היו בו תלמידים שיכולים להשתכר כדי ללמוד, מח ע עלינו להגביל את עצמנו? כאן מבקשים מאתנו לחוקק חוק בלתי צודק למען נוחיות אדמיניסטרטיבית של שר האוצר, למען לא ילחצו עליו והוא יצטרך להשיב בשלילה.

א. הרצפלד: אני מציע למחוק את התיקון, כי הוא אינו מתקבל על הדעת.

ח. למדן: לי לא נראית המחיקה של סעיף קטן (ב). אילו נאמר שם "לגבי ריווחים" הייתי מבינה את הדבר, אבל כיוון שנאמר שם "השתכרויות", הרי שענין המחיקה אינו מתקבל על דעתי. צריך שיהיה סייג, מי שלא סלאו לו 18 שנה ועובד ולומד - פטור. בעד העובד כדי לסלם שכר לימוד - זכותו אינה פחותה מזו של תלמיד אוניברסיטה.

אני מציעה למחוק דק את המלה "ריווחים", ואם מטאירים את המלה "השתכרויות" - צריך להעמיד סייגים.

הינ"ר י. גנרי: פה דרושה אינפורמציה כמה נערים עובדים נהנו מהנחה זו.

מר גרוס: אני רוצה להדגיש כי אם הוא משתכר עד 100 ל"י לחדש הוא בלאו הכי פטור. עלי לציין כי גם שלכתחילה לא הבנו סעיף זה ואיננו מניבים אותו כיום, האם לא מספיק לו הסחרור הדגיל? בחוקי ארצות אחרות נאמר כי יש לצרף את הכנסת הנער להכנסת ההורים, ואילו כאן קיצוניות שביה.